עבודת ישראל — יתרו

בחודש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים הנה בחודש השלישי הוא סיון שבו נתנה תורה זורח מזל תאומים והוא ברזא דיעקב אבינו שלישי לאבות כמבואר בזו"הק והוא סוד הת"ת אשר שם סוד החיבור כנסת ישראל עם דודה ולזה מורה מזל תאומים כי הם יחד ידובקו כתאומי צביה וזה נתגלה בחודש השלישי כמ"ש בזוה"ק אימתי נחית האי טלא בשלימותא כד קאים ישראל על טורא דסיני וזה שכתוב ויחן שם ישראל נגד ההר ופירש"י כאיש אחד בלב אחד כמו שראוי להיות בזמן היחוד ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה'. הכתוב מרמז לנו דרך העבודה שתחלתה להתחיל ביראה לפני הש"י וזה שעלה אל האלהים ואח"כ נתגלה עליו ה' בחי' אהבה וחסד. כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל חז"ל דרשו דברים שקשים כגידין וגם דברים שמושכין את הלב כאגדה ובוודאי זה וזה דברי אלהים חיים כי נתגלה עליהם חיבת הקודש ביחוד הגדול המושך את לבם כאגדה וקשים כגידין כידוע לי"ח ואשא אתכם על כנפי נשרי' פי' הרב הגאון מו"ח לוי יצחק ז"ל כי שם הנשר נקר' על מעשהו כי נושר נוצותיו וחוזר ומתחד' בניצות חדשים לזמן ידוע וז"ש תתחדש כנשר נעוריכי וכמו שפרש"י בתהלים קפיטל ק"ג ע"ש וכמו זה הענין הקב"ה נתן לעמו ישראל לפי ראות עינינו שיקראו מהלכי' ואינם יכולים להיות במדרגה אחת אפילו בגדלות המוחין ובא להם איזה קטנות והם שבים ומתחרטי' מיד ומתחדשי' לבקרים וזה הוא כמו מעשה הנשר כנ"ל. וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים והבן. והנה רש"י פי' הדמיון לנשר שאינו מתירא רק מן החץ ולכן נושא גוזליו על כנפיו ואומר מוטב יכנס החץ בי וצריך להבין הענין והחסד שעשה עמנו בוראנו כיון שבלא"ה לא שייך כאן הטעם מוטב יכנס החץ בי ומי מבלעדיו אשר יורה חצים או ירים את ידו שלא ברשות יוצרנו אלא הענין כך כי בשעת יציאת מצרים וקריעת ים סוף וכן בכל זמן כשמגדיל הבורא ב"ה חסדיו על עמו ישראל רוצה המקטרג לקלקל כמ"ש שאמר השר הללו עובדי עכומ"ז והללו עובדי עכו"מז וכו'. ומדוע אתה ב"ה נושא פנים להם וזה הקטרוג נק' חצים שמורה בלשון כמ"ש חץ שחוט לשונם וכיוצא בהם ואעפ"כ הקב"ה מגדיל חסדו ודן את דיננו ומוציא משפטינו לאורה ומסיר כל המקטריגי' וסותם פיהם. וזה שכינה הכתוב ואשא אתכם על כנפי נשרים ואומר מוטב יכנס בי החץ שהקב"ה מסיר הקטרוג מעל עמו ישראל ולא יכנס בהם החץ ומקבל על עצמו כביכול להשיבם תשובה נצחת ולהסיר כל תלונה. ועתה אם שמוע תשמעו בקולי איתא במד"ר אין ועתה אלא תשוב' ע"ש וי"ל בנידון דידן שהקב"ה רמז להמתקרבים אליו שאל יתיאשו ואל ייראו מגשת אליו עבור עונותיהם שעשו מקודם כי העיקר על כל פנים להתקרב מהיום והלא' ושלא לחטא עוד ולזה ועתה אם שמע תשמעו בקולי וזה מצות תשובה והוא חסדו הגדול שרוצה לקרב השבים ושלא לזכור להם מעשיהם הראשונים ושמרתם את בריתי דהיינו כמו שהאדם שומר בריתו ואינו מוציא השפעתו לבטלה כן גורם למעלה בעולמות שלא תרד השפע לחיצונים ח"ו וז"ש ושמתרם את בריתי והבן. ואתם תהיו לי ממלכ' כהנים וגו'. דהנה צדיק מושל ביראת אלהים דהיינו שהוא מתנשא ומתרומם בגבהי מרומים עד שיכול למשול אפי' על השרים שלמעלה ולמנותם כפי רצונו שמבין לטובה כמו ששמענו דרך הצדיק הריב"ש נבג"מ. והנה המלאכי' נק' כהנים לאל עליון. ועושי רצון בוראם למטה בוחרין להם מלאכי רחמים וזה שהבטיח להם ואתם תהיו לי ממלכת כהנים שאתם תמליכו את הכהנים מלאכי מרום ותפקדו אותם לצבאותם וכמו שהי' שלמה המלך ע"ה כשם שמלך על התחתונים כך מלך על העליונים:

והיו נכונים ליום השלישי וגו'. ואמרו בגמרא בשם ר' יוסי דיום אחד הוסיף משה מדעתו ודריש היום ומחר מה מחר לילו עמו אף היום לילו עמו והסכים הקב"ה על ידו. ואפשר לומר דלכן אמר משה ג"כ היו נכונים לשלשת ימים שפרש"י לסוף ג' ימים והוא יום רביעי ע"ש ולכאורה קשה למה לא אמר בהדיא ליום הרביעי כמ"ש הקב"ה בדבריו לפי דעתו הקדושה בתחלה והיו נכונים ליום השלישי. אלא דאפשר לומר כיון שהוסיף משה יום אחד מדעתו ונתירא בלבו פן לא יסכי' הקב"ה עמו כדרך הצדיקים שאינם מאמינים בעצמם רק מסתכלי' תמיד לרצון הבורא ב"ה איך שיהי'. ולכן אמר הלשון והיו נכונים לשלשת ימים דהוא לישנא דמישתמעי לתרי אפי כלומר נראה איך ירצה הבורא ב"ה ואח"כ באמת הסכים הקב"ה על ידו. וביאור הענין להבין שהוסיף יום אחד מדעתו. כבר אמרתי דאיתא במס' שבת פרק ר"ע דכ"ע בשבת ניתנה תורה דכתיב זכור את יום השבת לקדשו. ולהלן כתיב ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מה להלן בעצומו של יום אף כאן בעצומו של יום ע"ש ונוכל לומר כיון שע"פ דעת משה שהוסיף יום אחד והסכמת הקב"ה ונתן לנו את התורה בשבת רמז לנו במלת זכור את יום השבת לג"ש זכור זכור להורות לנו על עצומו של יום משא"כ לפי דעת כביכול בתחילה לתת לנו התורה מקוד' בחמישי לחודש שהוא יום ו' ערב שבת לא הי' צריך לומר זכור רק שמור את יום השבת כמ"ש בדברות האחרונות כי אין כאן גזרה שוה הנ"ל וידוע מזו"הק כי בחי זכור גבוה מבחי' שמור כמ"ש בר"מ זכור לדכורא שמור לנוקבא ע"ש ולזה חפץ משה והוסיף יום אחד מדעתו כדי לקבל התור' בששי לחודש בשבת כדי שיקבל התורה מבחי' זכור שיצטרך לכתוב לג"ש (ואפשר כי אם היינו מקבלים התור' מבחי' שמור לא היו הלוחות נשברי' כי הוא בחי' קטנה אבל מבחי' זכור שהוא גבוה שלטה בהם עה"ר ונשברו) ובאופן אחר נראה לבאר כי משה רבינו ע"ה הי' רוצה שנקבל התורה ביום שבת קודש כי יום קדוש הוא ומרומם ונשא וכוונתו הי' כיון שיקבלו ישראל את התורה בקדושה הנפלאה זאת ישמרו ויקיימו אותה לעולם ועולמי עולמים. וזה שדרש היום ומחר מה מחר לילו עמו כי אלף השביעי נקרא מחר כמ"ש היום לעשותם ומחר לקבל שכרם דהיינו לעתיד ואז יהי' החיבור ודבוק כנ"י עם דודה תמיד אפילו בבחינת לילה שהוא כעת זמן ירידת המוחין אבל מחר יהי' לילו עמו ולא יפסיק היחוד ורצה לעשות גם היום לילו עמו ולכן המשיך הענין על שבת קודש שהיום גורם לזה אבל האמת לא עמד על אמתת דעת הבורא ב"ה כי לא יראני האדם וחי ולא מחשבותי מחשבותיכם כי הקב"ה רצה לתת התורה ביום ו' מימי החול כדי שתתקדש החול ג"כ ואז לא יהי' ירידה בשום אופן: וראי' לדבר מצינו כי לפי דעת משה שהוסיף יום אחד ממילא כלו יום בששה עשר בתמוז ואז עשו מה שעשו רח"ל כי אחר חצי החודש הוא תגבורת ס"א רח"ל. אבל לפי דעת השי"ת הי' כלה חשבון ארבעי' יום בט"ו לחודש דקיימא סיהרא בשלימותא ואין כח לחיצונים ואפשר שלא באו לידי מעשה הידוע. ומחמת שא"א לאדם להשיג רצון הבורא ב"ה עד תכליתו ותחסרהו מעט מאלהים ודרשו רז"ל על משה רבינו ע"ה ממילא שלא הבין תכלית רצון הבורא ב"ה. ורצה כנ"ל ג"כ לתוספת קדושה לקבל התורה ביום הקדוש מכל הזמנים ומבורך מכל הימים והבן:

איתא במד"ר. שנתגלה הקב"ה במתן תורה בכ"ב אלף רבוא מלאכי שרת שנאמר רכב אלהים רבותים אלפי שנאן וגו'. הנה רמז שירד שפע קדוש מטלא עילאה י"ג מכילן דרחמי אל בחי' יש' אשר בך אתפאר כי הוא ט' מדות ועם י"ג ס"ה כ"ב וזה שנאן שדרשו אל תקרי שנאן אלא שאינן שנתגלה בחי' אי"ן. והבן: